

Pravi sicer pregovor, da kedar o svečnici s snegom mete, pod njim seno cvete. Ali kljubu temu je upanje na obilen pridelek klaje prav majheno, zlasti ker je mlada detelja lansko polletje po preveliki suši dosti trpela. Če bi tedaj tudi rana in ugodna spomlad bila nastopila, kar pa ni, bode po mnogih krajih kmetovalcu klaje primanjkovalo.

K onim rastlinam pa, ki so sposobne manjkajočo deteljo nadomestiti, spada brez ugovora v prvi vrsti beli ženof, ki se pri nas še davno v tej meri ne prideluje, kakor to po svojih izvrstnih lastnostih zasluži. Beli ženof razmerno od zemljišča le malo kaj zahteva; celo na plitvem peščenem zemljišču še stori, če le ni prerevno rastlinskih redilnih snovi. Celu na mahovju (Moorgrund) in kalinah (Bruchboden), kder, kakor je znano, sorodna rastlina, ogeršica namreč, prav dobro raste, dobro stori.

Proti ponočnim mrazom beli ženof ni občutljivi še celo mlad močno slano brez škode pretrpi in toraj ga je mogoče že prav rano spomladi posejati.

Rana setev je zato boljša, ker bolhe ženof rade napadajo. Dobro je toraj ga že konec aprila ali prve dni majnika sejati. Najkoristnejše je, ako se večkrat od 8—14 dni poseje, da se tako ob vsakem času zelene klaje pridela, pa da rastlina pred pokladanjem ne stopi v cvet, kar bi redilno vrednost klaje pomanjšalo. Tudi ženofovo strožje, dokler je še mlado, živina prav rada žre. Za zeleno klajo se ženof na široko in daleč pred se seje in potem z lahko brano zavleče. Semena je treba za hektaro 20—25 kilogramov ali po starem 23—28 funtov na oral. Seme sicer ni drago. Velja pri semenskih kupcih le 9—10 gld. cent.

Posebna prednost belega ženofa je hitra rast. Iz prva se sicer zdi, kakor da bi bile mlade rastlinice ob tleh obtičale. Kakor hitro pa so se koreninice dosti razvile in obrastle, začne hitro rasti. V 4 do 6 tednov po setvi se ženof že za zeleno klajo more rabiti, v 8—10 tednov je ocvel in v 11—12 tednov je zrelo seme. Zamore se sicer celo polletje sejati, vendar se pa navadno seje rano v spomladi, ker se potem še za časa iz njive spraviti more in za njim proso ali droben ječmen vsejati. Mogoče ga je pa tudi še na strnišča sejati in daje tako še za pozno jesen zelene klaje ali vsaj dobro pašo, posebno za ovce, kder jih kaj imajo. Tudi sejejo ženof dvakrat zaporedoma v enem polletju. Tukaj polletno praho popolnoma nadomestuje in za njim se more zimska reč sejati. Zemljo ženof, kakor vse zeleno požete rastline, le malo izmolze in oslabi, kajti žito, ki se za njim v njivo vseje, prav dobro obrodi.

Pokladati se začne malo predno začne cveteti. Rastlina je do tega časa večjidel 2—2¹/₂, visoka in še vsa mehka in ne lesena. Živina, bodi goveja ali ovce, to klajo rada žre in po-

kazalo se je, da je ženof prav tečna klaja, ki z redilno vrednostjo le malo za rudečo deteljo zaostaja.

Na Pomoranskem pravijo, da so zapazili, da živina z belim ženofom rejena ni toliko vraničnemu prisadu podvržena. Če to tudi še daljših dokazov in skušenj potrebuje, je pa vendar skoz in skoz resnično, da se mlečne krave brez škode le z belim ženofom rediti morejo in da je njihovo mleko in puter ravno tako dobro in okusno, kakor z navadno krmo krmljenih krav. Pridelki se ravnaajo po zemlji in vremenu. Če so okolščine ugodne, so s pridelkom rudeče detelje v enakih razmerah skoraj jednaki. V obče se pa smejo za tretjinko manjši računati.

Kdor si kak ud zvine, ali izpahne ali zmečka, si bode bolečine izdatno zmanjšal, ako makove glavice ali kamilce v vodi skuha in to tako vroče, kakor roka strpeti more, na ranjen ud poklada. Jajčna belina, v katero se je na prah stolčenega galuna toliko namešalo, da postane precej gosta maža, je posebno dobra, če si kdo kak ud zvine ali izpahne. Namaže se na platno in potem na poškodovan ud poklada.

Dopisi.

Iz Svetine nad Celjem. (Svetinska cerkev. Velikanoč.) Čitatelji „Slov. Gosp.“ še niso nikdar kaj brali od Marije Svetine, čeravno je kraj, na katerem ta starodavna cerkev stoji, silno romantičen in so tje tudi imenitni Celjani od nekdanj radi zahajali in sicer v prejšnjih letih zato, da so tam svojo pobožnost opravili, zdaj navadno le zato, da si kraj in starodavno cerkev ogledajo. Iz Celja se gre proti Mariji Svetini v začetku črez kapucinski most in potem po cesti, ki na Laško pelja do krčme pri „Grenadirju“, kjer se krene črez brv iz desnega na levo obrežje Savine in po kakih 300 korakih moraš pod železniškim mostom zapustiti ravno pot in začne se strma pot črez spodni Pečevnik in črez dobre pol ure hoda se pride črez strmi gorski travnik do srednega Pečevnika, kjer se še nahajajo mali vinogradi in človeško oko razveseljuje razgled po južnem gorovju, ki je lastina Celjanov, potem bolj proti zahodu po visokem Tolstu in Mrzlici vidijo se že tudi zadnji vrhi Žolopahskih planin in drugih visokih gor. — Črez sredni Pečevnik se mora zopet zdaj po ravni, zdaj po strmi poti pol ure hoditi, da se pride do zgornega Pečevnika, kjer stanujejo zadnji prebivalci celjske fare, večjidel v slabih bajtah in v revščini. Prevzitek in zaslužek teh siromakov iz celega Pečevnika obstoji po zimi po večjem v tem, da v koših donašajo drva celjskim mestnim siromakom, kateri sami vbogi si ne morejo veliko kurjave skupaj kupiti. Zato dajejo še bolj vbogim Pečevnikarjem po 20 kr. za koš drv, ktera se morajo po grdem potu 2 uri daleč

donašati. Res krvav zaslužek! Suh se imenuje zadnji kmet v Pečevniku, pri katerem si potniki v Marijo Svetino navadno nekoliko opočijejo in se krasnega razgleda po lepi Savinski dolini vese-
lijo. Vidijo se tudi razvaline celjskega grada, slabi ostanki imenitnega stanovanja nekdanj tako mogoč-
nih celjskih grofov. Res lepo plačilo za že stor-
jeno težavno pot! Od tukaj se gre po prijetnih
gozdnih skoraj čisto ravno še kake $\frac{3}{4}$ ure hoda
in le malo prej, kakor se dospe do namenjenega
cilja, se zagleda v čarobni samotni starodavna cer-
kev, ki je v gotičnem slogu sozidana in je od zu-
naj vsa črna, kakor so take le še redko videti in
je posvečena v čast Marije Snežnice in poddruž-
nica sv. Ruperta. Za mrliče, ki v tej soseski po-
merjejo, je na severni strani posebno pokopališče.
Na zahodni strani je novejši čas se tudi posebna
šola postavila; naj bi le tudi dobrih učiteljev Sve-
tenčani dobivali. Zanimivo bi bilo slišati zgo-
dovino starodavne cerkve Marije Svetine, od ktere
pisatelju tega druga ni znano, kakor, da se pravi,
da ima ona svoj začetek v dobi celjskih grofov,
kteri bi njo bili postavili. Znotranja oprava cer-
kve Marije Svetine bila je veliko let celo zapu-
ščena; še le pred 3 letmi je prejšnji č. g. župnik
Mat. Arzenšek dal velik altar popraviti, predni in
sredni del cerkve „freško“ izmalati. Delo je lično
dovršil Giac. Brollo. Enakega ponavljenja še ča-
kajo zdaj: prižnica, 2 stranska altolja in spodnji
del cerkve. Svetenčani še nimajo lastnega duhov-
nika, akoravno bi ga zavoljo oddaljene farne cer-
kve res potrebovali. Ker pa sv. Velikonoč vsi
kristjani z veseljem obhajajo, zato si vsako leto
naprosijo kakega celjskega duhovnika, da njim
pride najsvetejše daritve opravljati in velikonočnega
jagujeta blagosloviti, h kateri svečanosti se gotovo
vse v cerkev poda, kar leze in gre. Cerkev je
navadno polna pobožnih molilcev, ki se po kon-
čani pobožnosti med strelom in zvonjenjem veselo
na dom podajo in človeka prepričajo, da v samot-
nih krajih navadno prebivajo če tudi vbogi pa
dobri ljudje.

Iz Ljubljane. (Volitve — cesar.) Slo-
venci smo imeli zopet priliko prepričati se, koliko
moč imamo, če smo složni in edini. Pred nekimi
tedni so naši nemčurjski nasprotniki po nemških
listih bobnali, da hočejo na Notranjskem pri vo-
litvi deželnega poslanca poskusiti svojo srečo. Ko
pa je prišel dan volitve, si še na dan niso upali
s svojim kandidatom. Izvoljen je bil od narodne
stranke priporočani kandidat g. Peter Grasselli
z 58 glasovi. Štirje so volili g. Zelena, ki je
pa tudi eden najbolj vnetih narodnjakov na No-
tranjskem.

Še bolj se je pokazalo včeraj pri mestnih
volitvah, kako dobra in koristna za nas bi bila
vsestranska sprava. Kakor veste, smo bili narod-
njaki sklenili letos vdeležiti se mestnih volitev.
Nekteri so sicer tudi sedaj hoteli, da bi se zdr-
žali volitve in med temi je bil tudi g. dr. Zar-

nik, ki je prejšnja leta vedno prigovarjal, da naj
volimo. Nemčurji so namreč dobo svoje samovlade
obrnoli v to, da so vtrdili svojo stranko in po-
množili število svojih privrženecv. Še v III. vo-
lilnem redu nismo imeli veliko upanja zmagati,
a smo vendar le zmagali, dasi so nemčurji
vse žile napenjali, da bi nas podrli. Lovili so
svoje privrženecv po vsih kotih ter siloma jih vla-
čili v mestno hišo. A vse ni več pomagalo, iz-
voljeni so štirje naši kandidati, g. dr. Karl Blei-
weis s 132 glasovi, g. France Goršič s 131, g.
Frane Potočnik s 128 in g. Vaso Petričič s 127
glasovi. Naš peti kandidat g. Regali je dobil 125
glasov in je padel proti g. Doberletu, ki jih je
dobil 128. Ker pa je g. Doberlet Krakovčan in
rojen Slovenec, so tudi nekteri naših zanj glos-
vali in mu tako pripomogli k zmagi. Od 346
volilcev se jih je 252 vdeležilo volitve. Danes
voli II. razred. Kar je mestjanov in hišnikov v
tem razredu, so skoro vsi vrli narodnjaki, a ker ž-
njimi vred volijo tudi c. k. vradniki in penzijo-
nisti, zato pod sedanjo vlado ni nikakoršnega u-
panja, da bi v tem razredu kaj opravili. Narodna
stranka se volitve ne bode vdeležila. V četrtak
pa pride na vrsto I. razred in boj utegne zopet
hud biti, ker je včerajšnja zmaga našim volilcem
dala novo upanje in nov pogum. Pa če tudi se-
daj pademo, počasi si bodemo tudi v tem volil-
nem redu pridobili večino.

Naj vam tudi o prihodu cesarjevem poročim
nekoliko besedic. Mnogo ljudstva se je bilo zbralo
na kolodvoru, da bi dostojno pozdravilo svojega
vladajja, ki se je pripeljal nekaj minut pred pe-
temi zjutraj 2. t. m. Pričakovali so ga tudi pred-
stojniki raznih vradov in milostljivi knezoškof, s
kterim je najdalje govoril. Mestnemu županu je
rekel, da hoče Ljubljano obiskati pri drugi pri-
liki. Ko se je imel odpeljati, zaklical je nekdo
„Vivat“, a bilo je vse tiho; župan, ali kdo drugi,
je na to zeupil „Hoch“, pa tudi zastoj; še le ko
nekdo zakliče „Živijo in slava našem caru“ do-
nelo je od vseh strani živijo in slava tako močno,
da drugih klicov ni bilo slišati. Cesar so imeli
priliko prepričati se, da je Ljubljana slovensko
mesto. Cesar so odzdravili „Živili“. Nemčurje
pa je ta prav nedolžna in nepričakovana demon-
štracija tako pekla, da so se že na kolodvoru kar
očitno jezili nad Slovenci.

Iz Kamca. (Seidlovi priimenki, kamška
šola na prodaj.) Svtili cesar imajo največ
naslovov. Za njimi pride pa gotovo naš dragi
Seidl. On je predstojnik mariborskega okrajnega
zastopa; ud okrajnega šolskega svetovalstva; pred-
nik srenjskih šol v Kamci in pri sv. Križu; oče
ubogih v Kamci; prednik cerkvenega skladalnega
kamškega odbora; šolski nadzornik; srenjski ud
v Rožbahu in na Brestenici; deželni in državni
poslanec za Slovence (?) mariborskega okraja;
poročevalec v vojaških rečeh in ob času mirovanja
svojih groznih skrbi: srenjski predstojnik v Kamci.

Čuda velika, da še se za mežnarsko službo ne trga. Pri tolikih skrbeh tedaj ni nemogoče, da mu hočejo v Kameci šolo prodati. Od leta 1874 1. maja še obresti v žepu nosi, akoravno so druge srenje njemu že izplačale. Zelo ga obžalujemo, da je pri groznih skrbeh pozabil mariborski branilnici 400 gold. odrajtati, ktere bo moral, menda sam plačati. Drugače se nam šola proda.

Od sv. Martina pod Mariborom. (Vreme — sv. leto — učiteljeva plača). „Sveto leto slabo leto“ velja pri ljudstvu. Res huda zima je bila, vendar nam do zdaj ni močno škodovalo. Pri nas ni več snega, ljudje že veselo delajo, po njivah in vinogradih se vse lepo kaže. Zdaj ljudje posvetno delo opravljajo, prihodnji mesec pa bomo začeli duhovno delo, namreč svetoletne procesije obhajati. Namenjene so bile za štacije cerkve v Vurbergu in pri sv. Barbari. Da nam pa liberaluhi nič ne bodo mogli oponašati zavolj prelomljenja šolskih postav i. t. d. bomo doma ostali. Ni kmalu večje sreče za kako duhovnijo od svetega leta, ki je res čas posebne milosti za vsakega človeka. O tem času gospod Bog s prav posebno očetovsko ljubeznijo na vrata človeškega srca trka in ga h pokori vabi, da bi ojstri in žalostni osodi sodnega dneva všli.

2. aprila je bila šolska seja, v kateri je razun č. g. župnika tudi šolski nadzornik g. Robič nazoč bil: dovolilo se je poboljšanje plačila mlademu, pa pridnemu g. podučitelju. — Pretečeni mesec se je na meji naše fare v Dravi našlo truplo neznanega vtopljenega človeka.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Svitli cesar so zdaj na potovanji. Na dan 2. aprila prišli so, spremljani od 2 bratov, nadvojvodov Karola in Ludovika, v Trst, kder so bili navdušeno sprejeti. Mnogo ljudi se Njim je prišlo poklanjat. Tudi slovensko-politično društvo: *Edinost*, bilo je sprejeto. Drugi dan so ogledali cesar mesto, vojaške naprave, ladišče in ladije in so se vdeležili slovesnosti pri razgrinjanji lepega spomenika, kateri se je bil Njih nesrečnemu bratu Maksimilijanu, bivšemu in naposled ustreljenemu mehikanskemu cesarju, postavil. Sledeči dan 5. aprila so se cesar odpeljali v Gorico, kder so Njih jako sijajno sprejeli. V pondeljek jutru 4. aprila dospeli so v Benetke. Tukaj Njih je pričakoval laški kralj Viktor Emanuel s svojim sinom kraljevičem Humbertom. Svet o pomenu tega cesarjevega obiskovanja pri laškem kralju mnogo govori in različno sodi. Prusaki pravijo, da se boče pri tej priliki naš minister Andrassy pogovoril z laškimi ministri, kako bi željam Bismarka ustregli in s papežem še bolj ostro postopali. Upamo, da naš svitli cesar temu ne bodo privolili.

Deželni zbori so pri nas v torek začeli zopet zborovati. Čudno je pa to, da vlada ni no-

benih takih predlogov zborom nasvetovali, ki zadevajo najbolj potrebne reči n. pr. preuredbo srenjske postave, okrajnih zastopov in boljše razstavljenje cesarskih gospodsk. Večidel manj znameniti predlogi so se storili. Našemu štajerskemu zboru so ministri nasvetovali: 1. kako bi se dala za mariborska dekleta napraviti mestjanska šola, 2. postavo, po kateri bi se izterjalo iz srenj in okrajev to, kar so štajerskemu deželnemu fondu dolžni 3. postavo zoper zajce ali prav za prav zoper lovske najemnike, ker bodo morali plačevati, kar bodo zajci škode naredili, 4. postava za povzdigo živinoreje. Potem takem naši deželni zbori skoraj druga niso, kakor precej veliki okrajni zastopi (Bezirksvertretung).

Štajerski deželni zbor se je 6. t.j.m. začel s sveto mešo, katero so služili naš Milostljivi knez in škof mariborski. Čudno se nam zdi, da je predsednik dr. Blagotinšek Kaisersfeld pri otvorenji prve seje svitlega cesarja omenil rekoč: „naj živi cesar, ki zdaj po svojem potovanji na Laško kaže, da se ne boji za blagor dežele in zavolj miru, osebnih žrtvanj, (ker je namreč nam vselej sovražnega Laha obiskal). Te besede kažejo, da se visoki gospodje bojijo ali nadjajo vojske.

O bivšemu ministru Beustu so se izvedele neki take umazanosti, da ga namislijo iz cesarske službe popolnem izpahnoti.

Na Kranjskem so Slovenci zmagali in volili g. Grasselli-ja za poslanca na mesto umrlega dr. Koste; to pa le, ker so bili — složni. Pač resnično je, da sloga jači in nesloga tlači.

Madžarski državni zbor zdaj jako urno in hitro dela. Vse postave, ki njih jo bivši finančni minister Gyczy nasvetoval, se sprejemajo z malimi preuredbami. Po tem takem bodo Madžari mnogo več dače plačevali, kakor dozdej.

Vnanje države. Pruse shod našega cesarja z laškim kraljem hudo v oči bode. Ker Bismark cesarjeviča pruskega ni zamogel pregovoriti na pot v Benetke, zato je svojemu poslancu v Rimu ukazal, da je moral iti tje opazovat in vohat, kaj se boče godilo. Neka pruska novina celo govori, da se bodejo zdaj Avstrija, Laška in Francoska zvezale, in potem Prusom nekoliko — zobe pokazale.

Na Francoskem rogovilijo privrženci Napoleoneve rodbine čem dalje, tem drzneje. Zato že nekateri prerokujejo, da ne bode preteklo veliko časa in Francozi dobijo novega cesarja, mladega Napoleona IV.

V Španiji so Karlisti srečno premagali spletkarije, katere njim je delal stari in slavni njihov general Cabrera, ki pa je poslednji čas odpadel in kralja Karla VII. namenil izdati. Malo privržencev je pridobil in ničesar ni opravil, pač pa svojo slavo in čast z izdajstvom oskrnil. Zdaj utegne pravična reč Karla VII. kmalu zmagati.

V velikem mestu Buenos-Ayres v južni Ameriki, katero steje 180,000 prebivalcev, večji-